

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de vâstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Găvoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noțana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Pietra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trârnavăana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Câteva reflexiuni

privitoare

la noua donațiune a D-lui Dr. Ioan Mihu.

Scrisoarea d-lui Dr. Ioan Mihu, publicată în numărul trecut al «Revistei Economice» — oricât de laconică la aparență, — este de importanță deosebită prin faptul, că fixează o serie de probleme, a căror norocoasă deslegare va fi menită a contribui în mod însemnat la dezvoltarea ziaristiceii noastre, la înălțarea prestigiului ei, scăzut și ofilit în timpul din urmă, precum și la buna ei îndrumare în direcție culturală-educativă.

Prin această scrisoare D. Dr. I. Mihu pune la dispoziția «Fundațiunii ziaristilor români din Ungaria» *tantiema statutară*, ce-i compete cât timp va face parte din direcțiunea institutului «Albina» cu destinația, ca la intervale potrivite să se scrie, premieze și publice studii de valoare din domeniul ziaristiceii dela noi, anume:

1. Biografiile ale ziaristilor noștri distinși decedați.
2. Studii critice și istorice asupra pressei noastre din trecut.
3. Studii asupra problemelor de actualitate pentru viitor».

Pe cât de nobilă a fost intențiunea, care l-a îndemnat pe d. Dr. I. Mihu la 1912 să pună

temeiu fundațiunii ziaristilor prin donațiunea sa de 25,000 Cor., — pe atât de folositor și prudent este gândul, care l-a inspirat acum să facă o nouă donațiune în interesul ziaristiceii noastre. Căci, dacă e necesitate inexorabilă, ca traiul material al ziaristilor noștri să fie în viitor mai bine asigurat, decum a fost în trecut, în aceeaș măsură este o dorință legitimă a noastră a tuturor de a putea număra printre ziaristii noștri din viitor cât mai mulți oameni cu pregătire temeinică, cu orientare sigură asupra dezvoltării noastre din trecut și cu înțelegere dreaptă pentru problemele ziaristiceii noastre din prezent și din viitor.

Pentru ca dorința aceasta legitimă să poată fi și realizabilă, este necesar a pune la dispoziția viitoarelor generații de ziaristi români mijloace de educație ca cele indicate în scrisoarea d-lui Dr. Ioan Mihu.

Din studiul trecutului pot răsări adeseori îndrumări folositoare și puternice îndemnuri pentru prezent și viitor.

Trecutul respectabil al ziaristiceii române din Ungaria a fost însă, până în timpul de față, foarte puțin studiat. Abia despre încercările ziaristice ale doctorului Ioan Molnár (Piuaru) dela sfârșitul secolului XVIII, despre activitatea ziaristică a lui Gheorghe Barițiu, a lui Andreiu și Iacob Mureșan s'au publicat până acum câteva informațiuni. Nime nu și-a luat

însă osteneala să studieze activitatea ziaristică a lui Timoteiu Cipariu dela «Organul Luminării», a lui Florian Aron, Dr. Pavel Vasici, Visarion Roman sau Nicolae Cristea dela «Telegraful Român», a lui Sigismund Pop dela «Concordia», a lui Alexandru Roman dela «Federațiunea», a lui Vichentie Babeș dela «Albina», a Densușenilor și a lui T. Frâncu sau A. Lăpădatu dela «Orientul Latin» etc.

Ceice ar dori să întreprindă astfel de studii, se vor izbîi la tot pasul de o mare piedecă: lipsa regretabilă a colecțiilor de ziare și reviste din toate bibliotecile noastre publice. Colecțiile din biblioteca «Asociațiunii», deși s'a pus oarecare stăruință pentru complectarea lor, sunt departe de a putea fi considerate ca material suficient pentru o cercetare temeinică a ziaristicii noastre din trecut. După cât știu, mai bine îngrijite și mai aproape de complectare sunt ziarurile și revistele românești păstrate în biblioteca «muzeului național» din Budapesta, care instituție, dispunând în abundență de mijloace materiale, poate jertfi sume considerabile pentru complectarea colecțiilor sale.

Dar între oamenii noștri de carte și de condeiu este vre-unul, căruia să-i permită împrejurările — mai ales cele pecuniare — a sta timp mai îndelungat în capitală și a-și închină întregă puterea de muncă unor studii, cari reclamă cercetări încordate și obositoare de ani de zile?

Astfel nu e mirare, că materialul imens, îngropat în coloanele ziarelor și revistelor noastre din trecut, a rămas până în timpul de față ca o comoară ascunsă, a cărei valoare nici nu poate fi prețuită în de-ajuns în lipsa de cunoștințe amănunțite privitoare la substanța, mărimea și cuprinsul ei.

La alte neamuri mai înaintate în cultură întreaga producțiune literară-științifică se înregistrează din an în an în bogate *repertorii bibliografice*, alcătuite cu toată îngrijirea și exactitatea. Producțiunea ziaristică este deosebit de urmărită cu atențiunea cea mai meticuloasă și ținută în evidență astfel, încât nu rămâne articol mai de seamă, despre apariția căruia să nu se găsească vre-o urmă în repertoriile și indicile alfabetice, cari facilitează atât de mult cercetările istorice și literare de orice categorie.

Noi și în privința aceasta suntem abia la începutul începutului. Inițiativa luată din partea secțiunilor literare-științifice ale «Asociațiunii» de a publica în revista «Transilvania» în fiecare an câte un repertoriu bibliografic despre întregă producțiunea literară și ziaristică a Românilor din Ungaria, nu a putut da rezultate apreciabile din cauza lipsei de interes și a nepăsării celor îndatorați a pregăti aceste repertorii. În situația dată ne lipsesc deci cu desăvârșire mijloacele de orientare, cari ne-ar face posibilă construirea măcar a unui tablou aproximativ despre producțiunea literară și ziaristică fie și numai a deceniilor sau anilor din urmă.

Atât literatura, cât și ziaristica românească din patrie, fiind produsul unui mediu deosebit de interesant în structura sa și al unor împrejurări cu totul specifice, trebuie să aibă și un cuprins de o valoare și bogăție deosebită. Dar această valoare și bogăție ne-având-o înregistrată nicăiri nici în modul cel mai sumar, e de sine înțeles, că situația noastră se poate asemăna în punctul acesta cu a proprietarului unei averi mari, despre care nu poartă nici un fel de evidență, nici măcar un inventar primitiv.

Dacă voim deci, să putem avea o idee aproximativă despre ceea ce cuprinde în seria impunătoare de foliante a ziarelor și revistelor noastre din trecut, cel dintâi lucru, pe care trebuie să-l facem, este pregătirea unui inventar, a unui repertoriu cronologic și alfabetic despre materialul publicat în diferite ziare și reviste, precum și despre zilerii condeiului, cari au sporit cu munca și străduința lor comoara de idei, îndemnuri și informațiuni, împrăștiate în atâtea zeci de volume.

Firește că nu putem aștepta să apară în curând un repertoriu, care să dea samă despre întreaga producțiune noastră ziaristică din trecut. Ci ne vom mulțămii, dacă o asemenea lucrare se va putea îndeplini în câțiva ani consecutivi, începând dela ziarurile cele mai vechi («Biblioteca Românească», «Foaia Duminecii», «Gazeta Transilvaniei», «Foaia pentru minte, inimă și literatură», «Telegraful Român» etc.) până la cele din zilele noastre. Ceice vor avea să lupte în privința aceasta cu greutatea începutului, trebuie să se orienteze după lucrări similare, apărute în limba germană și maghiară, și să aibă în vedere anumite cerințe ale bibli-

ografiei, căreia în timpul din urmă i s'a dat atâta importanță, încât în cadrul studiilor universitare i s'au creat catedre speciale, cum există de câțiva ani și la universitatea din Bpesta. După ce am avea d. e. tot materialul publicat în «Gazeta Transilvaniei» sau în «Telegraful Român» înregistrat în mod sumar într'un astfel de repertoriu, după modelul acestuia s'ar continua munca și pentru celelalte ziare fie din partea unor oameni din redacțiile respective, fie prin îndemnul, pe care poate să-l dea și altora publicarea unor premii corăspunzătoare, din an în an.

Aceste lucrări pregătitoare vor înlesni în mod însemnat munca cercetătorilor, cari se vor simți îndemnați a scrie biografia vre-unui ziarist distins sau a se îndeletnici cu studii istorice asupra pressei noastre din trecut. În chipul acesta cred, că s'ar putea da cu timpul o soluție potrivită și mulțumitoare problemelor indicate în punctele 1 și 2 din scrisoarea Dlui Dr. I. Mișu, iar prin îndemnurile, cari pot să răsară din astfel de studii, vor sporii în mod natural preocupățiunile statornice și conștiente pentru problemele fixate în punctul al 3-lea.

Fie, ca exemplul dat de Dl Dr. Ioan Mișu să îndemne și pe alți mecenai la astfel de jertfe, prin cari să poată sporii noua donațiune în mod tot atât de rapid și îmbucurător, ca și fundațiunea de 25,000 coroane, care în 5 ani a crescut cu 400%!

Sibiiu, 20 Maiu 1917.

Dr. Ioan Lupăș.

Raportul direcțiunii „Solidarității“, cătră adunarea generală.

Onorată adunare generală!

În zilele acestea se împlinesc zece ani, de când însoțirea băncilor noastre, transformată pe baza legii comerciale în reuniune, a fost chemată la viață și și-a început activitatea sub numirea simbolică de «Solidaritatea».

E un dat însemnat acesta în viața însoțirii noastre, la care, așa credem, suntem datori să ne oprim un moment, să aruncăm o privire asupra trecutului și să reasumăm, cel puțin în conture generale, lucrările, ce s'au săvârșit, rezultatele, ce s'au ajuns, preocupățiunile și ideile, de cari am fost frământați.

Primul deceniu în viața însoțirii noastre, se poate numi cu drept cuvânt timpul încercărilor și

experiențelor. Lipsiți de exemplele altora — am fost doar cei dintâi pe acest teren — și stăpâniți de vremuri deosebit de grele și de idei generale, variate și schimbăcioase, am încercat multe și totul, ce a fost cu putință. Ar fi însă greșit a se crede, că din truda celor zece ani încheiați ne-am fi ales numai cu încercări și experiențe. Nu. Din încercările noastre au rezultat succese pozitive, incontestabile și recunoscute de toată lumea. Din experiențele făcute, ni s'au lămurit și deslușit drumurile cele nouă, pe care trebuie să urmăm.

Între rezultatele pozitive ajunse de «Solidaritatea» trebuie să înscriem în prima linie *unirea faptică* a băncilor noastre. Când s'a înființat însoțirea, multe din institutele, ce luaseră parte la conferențele din trecut, s'au dat la o parte, observând o atitudine rezervată față de noua înfăptuire. Lipsa de încredere în succes, scepticismul celor mai mulți, cu deosebire însă nedumeririle față de decretarea controlului extern obligator, au fost cauzele reservei, cu care am fost întâmpinați din partea multor bănci românești. Abia jumătate din institutele noastre au urmat primei chemări, ce li s'a făcut din partea «Solidarității». Dar în măsura, în care noua instituțiune și-a dezvoltat lucrările sale, a dispărut neîncrederea și nedumerirea. Incetel cu incetel numărul membrilor a crescut, ajungând la dublul și cuprinzând în cadrele însoțirii noastre toate băncile, la cari am fost îndreptățiți să contăm. În chipul acesta am ajuns azi, după zece ani, să vedem înfăptuită reuniunea băncilor noastre într'o singură instituțiune.

Al doilea rezultat pozitiv ajuns este *realizarea controlului extern și obligator* pe întreaga linie. Ceea ce la început se părea la mulți inexecutabil, astăzi este cea mai desăvârșită realitate. Băncile noastre într'u atâta s'au deprins cu controlul extern și obligator și atât de mult îi aprețiază însemnătatea și folosesele, încât consideră ca ceva firesc a se supune revizuirii prin revizori experți. Dar cercetând mai deaproape lucrurile, trebuie să adaogem, că importanța introducerii controlului obligator și extern nu residă atât în faptul, că băncile noastre se supun fără hesitare revizuirilor. Adevărata importanță constă în serviciile, ce le-a adus și le aduce acest control băncilor asociate, atât în ce privește contabilitatea, administrația, cât și politica de afaceri. Iar dacă s'a obținut acest rezultat, meritul este de sigur în prima linie al revizorilor experți, cari au lucrat cu inimă, cu tact și răbdare și cărora ne simțim datori a le exprima și la acest loc recunoștința noastră. Meritul revine însă în bună parte și conducătorilor băncilor noastre, direcțiunilor și comitetelor de supraveghiere, cari au secundat pe revizori în munca lor, urmându-le sfatul și realizând reformele cerute.

Dar preocupățiunea continuă, ce s'a dat din partea «Solidarității» chestiunii controlului extern, lucrările săvârșite de revizorii experți, prelucrarea sistematică a materialului adunat de ei și experien-

tele și învățăturile folositoare obținute, au făcut cu putință, *desvoltarea instituțiunei revizorilor experți* la un grad, la care până acum nu a ajuns la nici una din reuniunile similare. Special prin introducerea conferențelor revizorilor experți, s'a ridicat importanța reviziunilor și s'a putut dovedi însemnătatea lor. Rezultatele practice, obținute prin discutarea materialului supus apretierii conferențelor revizorilor experți, au facilitat legăturile dintre revizori, au stabilit o continuitate în activitatea acestora și au înlesnit procedurile unitare în executarea controlului extern și obligător la bănci.

Onorată adunare generală!

Dacă «Solidaritatea nu ar avea la activul său alte rezultate decât numai cele amintite mai sus, credem că chiar și numai acestea ar fi suficiente, ca să-i justifice existența. Din fericire însă la activul ei mai putem înregistra și alte rezultate pozitive. Astfel nu va putea fi trecută cu vederea *înființarea «Băncii generale de asigurare»*, care e paternitatea exclusivă a însoțirii băncilor noastre. După un studiu îndelungat și temeinic al acestei chestiuni și după-ce ne-am convins, că în mijlocul poporului nostru avem toate condițiunile de existență și de prosperare pentru o întreprindere de asigurare, «Solidaritatea» a lansat apelul către publicul mare și a dus la îndeplinire înființarea unei instituțiuni de netăgăduit folos pentru viața și activitatea economică.

O altă instituțiune pusă de asemenea la cale de «Solidaritatea» e «*Biroul de informațiuni și comisiuni*», pentru înființarea căruia s'au făcut toate pregătirile și care numai din cauza războiului, declarat acum trei ani, nu a putut fi activat. De sigur însă, că îndată ce împrejurările vor permite, această nouă instituțiune fi va chemată să îndeplinească o misiune de deosebită însemnătate, dat fiind, că timpurile prin cari am trecut, au scos tot mai mult la suprafață necesitatea de a se îmbrățișa prin bănci și alte afaceri, decât cele de credit.

Azi tendințele în activitatea băncilor sunt tocmai afacerile comerciale și industriale, a căror mijlocire este luată și în programul biroului proiectat.

Dar când vorbim de lucrările însoțirii noastre, fie ne permis să amintim *publicațiunile «Solidarității»*, și anume «*Revista Economică*», «*Anuarul băncilor*» și «*Biblioteca băncilor*», cari deasemenea trebuiesc înșirate între rezultatele de seamă ale activității deceniului încheiat. Aceste publicațiuni au făcut incontestabile servicii băncilor noastre și le-au ridicat vaza și încrederea în cercurile de specialitate străine. Biblioteca băncilor, prin cei 22 de numeri, cu studii economice și financiare, teoretice și practice rămâne și desigur va rămâne de folos și pentru generațiunile din viitor. Paralel cu îngrijirea și editarea publicațiunilor sale proprii, «Solidaritatea» a acordat sprijinul său moral și material și publicațiunilor de specialitate românești ale altor autori. A intervenit la bănci, ca

publicațiunile acestea să fie cumpărate și răspândite, ba în timpul din urmă a hotărât să editeze ea însăși o lucrare științifică economică mai mare.

Instituțiunile culturale și economice ale poporului nostru încă au găsit la însoțirea noastră ocrotire și sprijin. Ea a mijlocit în mai multe rânduri ca «Asociațiunea» să poată obține dela băncile noastre ajutor material pentru susținerea unui conferențiar agronom. Tot la stăruințele ei s'au adunat *pentru zidirea noului edificiu al școlii Comerciale din Brașov* considerabila sumă de 100,000— coroane, sumă care rămâne singură în istoria trecutului nostru, dar care cu greu își va găsi seamăn chiar și la alte popoare.

Acestea ar fi, Onorată adunare generală, rezultatele pozitive obținute în decursul activității noastre de zece ani. Să mai punem pe lângă acestea ideile și chestiunile, de cari ne-am preocupat în interesul vieții noastre economice, dar cărora nu ni-a succedat încă să le dăm o rezolvire definitivă. Intre acestea amintim *chestiunea tovărășiilor și chestiunea concordatului financiar*. Acestea toate, împreună cu autoritatea morală, ce și-a eluat-o «Solidaritatea» și care i-a făcut cu putință, ca să reprezinte totdeauna în afară băncile asociate ca un organism unic și nedespărțit și aproape totdeauna cu succesul așteptat, aceste toate la un loc formează rezultatul stăruințelor și frământărilor continue al celor dintâi 10 ani din activitatea însoțirii noastre.

Onorată adunare generală!

Ori-cât de sever s'ar judecă rezultatele ajunse până acum, va trebui să se recunoască de ori și cine că munca noastră nu a fost zadarnică. Ba, dacă vom compara aceste rezultate cu cele, ce le-au putut obține alte reuniuni similare din patrie, va trebui să se recunoască, că s'a produs mai mult ca la alții. Toate aceste rezultate apar însă în lumină morală deosebită, dacă ne cugetăm la mijloacele materiale modeste, de cari a dispus «Solidaritatea» pentru executarea problemelor sale. Intregul ei buget anual sunt cca 3,000— coroane, venitele sigure ale modestului său capital material. Peste această sumă, nimic mai mult. E o sumă de sigur cu mult prea mică, când ne gândim, că la celelalte reuniuni similare bugetele se urcă la zeci și sute de mii. Cu toate acestea, bugetul acesta modest, ajutat de jertfele băncilor, ai căror reprezentanți ocupă loc în organele conducătoare, administrative și de control ale «Solidarității», ne-au dat putința să îndeplinim lucrările arătate. Trebuie deci să fim mulțămitori tuturor aceluia, cari ne-au sprijinit și aceluia, cari și-au pus forțele lor morale și intelectuale în serviciile «Solidarității», căutând recompensă nu în bunuri materiale, ci în rezultate morale.

Ce se atinge de problemele viitoare ale «Solidarității», ar fi multe de spus. La acest loc ne mărginim a aminti, că în situațiunea actuală, când interesele băncilor din provincie sunt reprezentate și de

instituțiuni, ce dispun de mijloace financiare grandioase, și de sprijin foarte puternic, «Solidaritatea» va trebui să lucreze îndoit și întreit ca până acum dacă e vorba, să se mențină la locul, la care a ajuns și să servească tot mai mult și tot mai cu succes interesele băncilor noastre. În scopul acesta va fi neapărat de lipsă să i se deie toate mijloacele necesare, căci numai așa, vom fi îndreptățiți să pretindem muncă, stăruință și rezultate. Băncile noastre de sigur vor afla calea și mijlocul pentru a putea îndeplini această dorință legitimă a însoțirii lor, iar cei ce vor fi chemați să lucreze acum și în viitor la rezolvirea problemelor «Solidarității» vor trebui să-și considere de datorință să justifice sprijinul ce li se dă.

Trecând după acestea la cronică anul încheiat, amintim, că cu toate greutățile, prin cari am trecut, greutăți D-Voastră prea bine cunoscute, însoțirea noastră a căutat să-și continue lucrările în toate privințele. Revizuirile au urmat după împrejurări în mod destul de mulțămitor. Asemenea publicațiunile noastre. O specială îngrijire am acordat băncilor și însoțitorilor, cari au avut să sufere în urma evacuării din toamna anului trecut. Le-am venit într'ajutor cu sfatul nostru cu intervenția și chiar cu mijloace de muncă, pe cari li le-am pus la dispoziție, pentru-ca să-și aducă la stări normale activitatea lor. Stăruințele noastre nu au rămas fără rezultat. Astăzi băncile noastre membre la «Solidaritatea» își continuă activitatea, ca și în trecut.

Cu acestea terminând raportul nostru, Vă rugăm să aprobați bilanțul, să decideți trecerea escedentului în contul anului viitor și să alegeți trei membri în direcțiune în locul domnilor Andreiu Cosma, Ioan F. Negruțiu și Dominic Rațiu, al căror mandat expiră.

Sibiiu, la 26 Maiu 1917.

Sava Raicu m. p.,
președinte.

Ioan I. Lăpădatu m. p.,
secretar.

Adunarea generală a „Băncii” de asigurare.

Dumineca trecută, în 20 a lunei curente, s'a ținut a 5-a adunare generală a «Băncii» de asigurare, în localitățile biuroului ei central din Sibiiu. Despre decursul acestei adunări generale putem raportă ca și despre cele din anii trecuți, că a decurs în deplină armonie, cu participarea tuturor acționarilor ei de frunte, cari între împrejurările de astăzi au putut numai luă parte. Intre aceștia am remarcat prezența domnilor A. Bârseanu, P. Dragits, Dr. I. Beu, Dr. L. Borcia, Dr. O. Russu, Dr. I. Stroia, Dr. V. Preda, Prof. D. Comșa, V. Tordășian, I. Vătășan, C. Popp, T. V. Păcățianu și alții, fiind prezenți 22 de acționari și plenipotențiați, cu 1503 de acții și 148 de voturi.

Adunarea generală a prezidiat-o și a deschis-o cu un discurs introductiv d-l Dr. O. Russu, pre-

ședintele direcțiunii; ca notar a funcționat d-l Dr. I. Crețu, iar ca scrutinători și ca verificatori, domnii Dr. I. Beu și C. Popp.

Din raportul direcțiunii către adunarea generală, raport, pe care cetitorii noștri îl cunosc din Nr. 15 al revistei și pe care l-a predat directorul executiv al «Băncii» d-l Ioan I. Lăpădatu, adunarea generală a luat cu satisfacție la cunoștință rezultatele obținute.

Aici n'am avea decât să subliniem tendința direcțiunii de a menține și între împrejurările grele de astăzi rezultatele ajunse și de a continua aceleași principii severe de bilanțare, aceleași principii de politică financiară. Atingerea acestor scopuri de sigur, că nu este o problemă ușoară între împrejurările de astăzi, când peste tot locul speșele de regie, în urma scumpetei crescânde, au trecut deja peste marginile prevederilor din timpurile normale. Astfel nimeni n'ar fi obiecționat nimic contra unei eventuale creșteri a speșelor de regie. Dacă însă aceleași rezultate s'ar fi menținut cu egale speșe astăzi, ca și în timpuri normale, atunci faptul ar fi dovedit numai *cumpătare și cruțare* din partea conducerii. Observatorul nepreocupat constată însă în loc de acestea, că conducerea «Băncii» a redus totalul speșelor de regie sub jumătatea cifrei din anul normal 1913. Fără îndoială, că la astfel de proporții ale stăpânirii de sine nu s'au așteptat nici cercurile de specialitate pe terenul asigurărilor, cu atât mai puțin s'au așteptat acționarii băncii. Astfel, se poate zice, că conducerea solidă, reală și pricepută a direcțiunii «Băncii» de asigurare a întrecut așteptările multora și abia credem, că se va mai găsi o instituție similară, care să-și fi menținut în toate privințele rezultatele ajunse în anii normali, pe lângă o astfel de reducere a totalului speșelor.

În această lumină, apreciind cifra rezervei de premii la asigurările elementare, care garantează asiguraților despăgubirile pentru eventuale daune de foc și furt prin efracție, cercurile de specialitate, împreună cu publicul înțelegător, vor constată o prestațiune vrednică de respectat. De fapt, conform legii și uzului, o instituțiune de asigurare este datoare să detașeze 40% din premiile de asigurare proprii în ramii elementari, ca rezervă pentru garantarea eventualelor daune. Deci «Banca» ar fi avut să ne arete 30,514.34 Cor. — ca rezervă de premii la asigurările elementare. Ea ne prezintă însă cu 140,266.53 Cor. — mai mult, deci 170,780.87, o garanție mai mult decât împătrită. Rezerva asigurărilor de viață e stabilită cu scrupulositate.

Cu toate acestea beneficiul net a rămas pentru acționari același. În timp ce instituttele de credit și economii au început a reduce etalonul depunerilor sub 4%, dividendă «Băncii» este tot 4%, ca dividendă minimală, care se garantează pentru ori-ce împrejurări.

Pe lângă aceste stări de lucruri este explicabilă satisfacțiunea acționarilor «Băncii», cari au aprobat

conturile pe anul de gestiune 1916 la adunarea generală și au aprobat propunerile direcțiunii și comitetului de supraveghiere cu privire la distribuirea beneficiului net.

Ca ultimul punct al ordinii de zi, s'a făcut alegerea a trei membri în direcțiune pe un nou period de 4 ani. Rezultatul scrutiniului a fost realegerea membrilor sortați, a d-nilor: *Ioan M. Roșiu, Dr. Coriolan Papp și Dr. Nicolae Șerban.*

Adunarea generală încheiată, ne cade bine, că avem ocazia să constatăm, cum în trecut «Banca» avea toate condițiile de dezvoltare și cum după izbucnirea războiului ea și-a eluptat și are acum în butul tuturor greutăților: *garanțiile* de progres și dezvoltare.

AGRICULTURĂ

Noua recoltă. Rapoartele cu privire la situația semănăturilor constată toate la fel, că dezvoltarea acestora este până acum favorabilă și cu toate că sămănatul plantelor de primăvară a cam întârziat, se speră, că recolta se va putea face la timp. Cu toate acestea ar fi foarte de dorit să urmeze ploii abundante fără întârziere, pentruca și rezultatul recoltei să fie satisfăcător, îndeosebi pentru sămănaturile de primăvară.

Prețurile maxime ale noiei recolte probabil se vor stabili cu 20—25% mai urcate decât în anul precedent și, cu toate că până acum nu s'au făcut comunicate pozitive, noua recoltă posibil se va rechiziționă deja cu ocazia treeratului. Se crede, că și stabilirea nouelor prețuri se poate aștepta pe la sfârșitul lui Maiu.

În cercurile comisionarilor Societății pe acții pentru produsele de războiu formează obiectul unui viu interes și chestiunea, că raionarea prezentă va putea rămâne și pentru noua campanie sau, ca în anii precedenți, se va da Societății pe acții pentru produse de războiu dreptul de liberă cumpărare. Se dă preferință în genere sistemului de raionare, pentrucă prin acesta controla proviziilor devine mai ușoară, deasemenea și controla concurenței contra unui câștig necurat. Hotăriri definitive în această privință nu sunt încă cunoscute până acum.

CRONICĂ.

Ridicarea protestului cambial nu e obligatoare nici înainte, nici după 4 Iunie n. a. c. În Nr. 11 al revistei, din 31 Martie am arătat motivele, pentru cari obligamentul de a protesta cambiile, asigurațiile comerciale și warranturile până la 4 Iunie a. c. *ca termin ultim* eră în toate direcțiunile nefolositor. Pe baza acestora ne-am arătat credința, că până la 4 Iunie n. a. c. ordonanța ministerială Nr. 705/1917 M. E. se va putea modifica.

De fapt cu datul de 1 Iunie n. a. c. intră în vigoare o nouă ordonanță ministerială, (Nr. 1569/1917 M. E.) care modifică în mod esențial dispozițiunile anterioarei. Dispozițiunile fundamentale ale noiei ordonanțe sunt: ștergerea obligamentului de protest și suspendarea termenului de prescriere la pretensiunile cambiale.

Pentru prezentarea și protestarea cambiilor etc. cu scadența între 31 Mai a. c. și 1 Octomvrie a. c. se stabilește ziua de 16 Octomvrie a. c.

Se pune în vedere, că guvernul va emite o ordonanță specială, în care se va fixa și ziua, până la care *pausează* termenul de prescriere al acelor pretensiuni cambiale etc., al căror termin nu expirase înainte de 1 Iunie n. a. c.

*

Pentru al 6-lea împrumut de războiu. «Banca Generală de Asigurare societate pe acții în Sibiiu» în scopul de a înlesni participarea tuturor asiguraților ei la subscrierea *împrumutului al 6-lea de războiu*, le acordează toate favorurile posibile și anume:

1. *Contractează asigurări de viață pentru împrumutul de războiu*, fără atestat medical și fără formalități deosebite, astfel, că sumele subscrise revin asiguraților după 15 ani, dacă rămân în viață, respective «Banca» predă favorizaților imediat titluri de obligațiuni la caz, că moare asiguratul.

2. *Premiile asigurărilor* fie de ori-ce fel, se pot plăti în loc de numărare, cu obligațiuni ale *împrumutului de războiu al 6-lea*, resp. cu chitanțele interimale ale subscrierilor dela *împrumutul al 6-lea de războiu*.

3. Asigurații «Băncii» pot primi în scopul subscrierii *împrumuturile maxime pe polițele de asigurare de viață*, pe lângă etalon redus.

4. Toate celelalte favoruri acordate de alte institutii financiare le oferă asiguraților ei și «Banca Generală de Asigurare, societate pe acții în Sibiiu», care primește subscrieri atât la Centrala ei, cât și la agenturile principale.

*

Băncile noastre pentru fundațiunea ziaristilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria s'au mai făcut următoarele contribuiri:

<i>Transport</i> din Nr. trecut . . .	Cor. 915.—
«Albina», Sibiiu	„ 1,000.—
«Silvania», Șimleu	„ 25.—
«Lăpușana», Lăpușul-ung.	„ 25.—

Total Cor. 1,965.—

Publicarea contribuțiilor se va continua.

*

Rectificare: În rândul 6 dela căpătul de jos al coloanei 2 de pe pagina 218 a revistei din eroare s'a tipărit: *trecut* în loc de: *viitor*. Rugăm a se ceti corect: 3. *Studii asupra problemelor de actualitate pentru viitor*.

Bibliografie.

A apărut în «*Biblioteca băncilor române*»: Cursul elementar de **stenografie românească** prelucrat după sistemul stenotachigrafic de *Vasile Vlaicu* și se poate procura dela: *Librăria arhidiecezană din Sibiu* (Nagyszeben) precum și dela fiecare librărie cu *prețul de Cor. 2*— plus porto.

Cine se interesează de un *sistem cursiv* (nu geometric) de stenografie românească, cerând să i se împlinescă așteptările de *ușurință la învățat, practicitate, înțeleasă la scris, și siguranță la citit*, poate afla în cartea aceasta mulțămire stenografică. Comparând-o cu alte cărți, de alte sisteme, un stenograf român va mai afla însă în ea și alte calități folositoare.

Autorul fiind convins de calitățile sistemului, n'a pregetat a riscă spese urcate și muncă îndelungată pentru a da în mâna celor interesați: *funcționari, studenți și intelectuali*, ceva folositor ca stenografie românească.

Cartea are 2 părți: teoretică (tipărită) și practică (litografată). Partea teoretică este interesantă și instructivă, iar cea practică e precisă și completă.

*

Extras din nouele tarife postale și scala de timbre. *Ediție de buzunar, prețul 20 fileri, editura «Revistei Economice».*

Satisfăcând unei trebuințe reale a celor interesați, acest mic Vademecum arată noua tarifă postală intrată în vigoare la 1 Octomvrie 1916, tarifa telegramelor precum și cele trei scale de timbre în conformitate cu noua tarifă intrată în vigoare la 1 Decemvrie 1916. Formatul ei fiind potrivit anume pentru a se purta în buzunar, cărticica aceasta promite a fi recunoscătoare tuturor celor, ce o vor avea la sine.

Se poate comandă la Administrația «*Revistei Economice*» în Sibiu—Nagyszeben

*

Anuarul băncilor române pe anul 1917. Anul al XVIII. Redactor: Constantin Popp, Sibiu, Tipografia arhidiecezană, 1914. Prețul K 5'30, incl. porto.

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria, a apărut în formatul obicinuit și în estensiune de 9 coale de tipar.

Partea calendaristică conține pe lângă calendarul anului viitor, încă următoarele îndrumări și notițe de interese și folos pentru cercurile băncilor și pentru ori și cine:

1. Noua tarifă postală, intrată în vigoare la 1 Octomvrie 1916.

2. Tarifa pentru telegrame.

3. Tarifa nouă de timbre, intrată în vigoare la 1 Decemvrie 1916.

4. Chei pentru calcularea intereselor pe zile.

5. Competința de timbru a registrelor comerciale.

6. Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși conține pe 148 de pagini datele privitoare la 146 de institute de bani, societăți pe acții, dela «*Solidaritatea*» și «*Banca Generală de asigurare*», dela 55 de însoțiri de credit și dela 6 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile înprotocolate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «*Solidaritatea*», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii trei ani, termenul de prescripțiune al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății. Mai departe: Numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al directorului executiv, Bilanțul și contul Profit & Perdere pe anul 1915, distribuirea profitului net și al cotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre, «*Solidaritatea*», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și ai revizorilor experți ai însoțirii, în fine bilanțul ei pe anul 1915.

După o tabelă a «*Dividendei băncilor române pe 1915*» urmează două sumare: unul după sedii, arătând, în cari orașe și comune, ce întreprinderi economice românești sunt și altul alfabetic, arătând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «*Anuarului*» pe anul 1917 este K 5'30 inclusiv porto și se poate comandă la Administrația «*Revistei Economice*» în Sibiu—Nagyszeben.

Sumarul:

Câteva reflexiuni privitoare la noua donațiune a D-lui Dr. Ioan Mihu. — Raportul direcțiunii «*Solidarității*», către adunarea generală. — Adunarea generală a «*Băncii de asigurare*». — *Agricultură*: Noua recoltă. — *Cronică*: Ridicarea protestului cambial nu e obligatoare. Pentru al 6-lea împrumut de războiu. Băncile noastre pentru fundațiunea ziarștilor. Rectificare. — *Bibliografie*: Stenografie românească. Extras din nouele tarife postale și scala de timbre. Anuarul băncilor române pe anul 1917.

„ȘOIMUL”,

inst. de credit și econ., soc. pe acții în Vaskók (Vășcău).

Aviz.

Aducem la cunoștință deponenților noștri că cu 1 Iulie n. 1917 am fixat etalonul de interese la depunerile vechi mai mari cu 4%, iară la toate depunerile noi cu 3%.

„DOINA“

tipografie și librărie societate pe acții sub lichidare
Beiuș.

könyvnyomda és könyvkereskedés részvénytársaság
felszámolás alatt Belényes.

Contul Bilanț — Mérleg-számla.

din 1 Martie 1916 — 29 Febr. 1917. — 1916. március 1-étől — 1917. febr. 29-ig.

Activa — Vagyon.		Pasiva — Teher.	
	K f		K f
Cassa — Pénztár készlet	106—	Capital social — Részvénytőke	25,000—
Marfă — Áru számla	13,605·66	Creditori — Hitelezők	24,196·98
Acționari rest. — Hátralékos részv.	3,628—	Fondul de amortizare — Felszerelési tartalék	194·40
Debitori — Adósok	3,676·20		
Tipografia — Könyvnyomda	7,384—		
Mobiliar — Felszerelés	1,944—		
Perdere — Veszteség	19,047·52		
	<u>49,391·38</u>		<u>49,391·38</u>

Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség-számla.

din 1 Martie 1916 — 29 Febr. 1917. — 1916. március 1-étől — 1917. febr. 29-ig.

Eșite — Kiadás.		Intrate — Bevétel.	
	K f		K f
Salare — Fizetések	1,731—	Din vânzări — Árulásból	7,944·21
Chirie — Házbér	800—	Perdere — Veszteség	19,047·52
Spese — Költségek	1,345·10		
Interese — Kamatok	813·40		
Porto — Posta költségek	388·35		
Perdere din 1916 — 1916 évi veszteség	21,913·88		
	<u>26,991·73</u>		<u>26,991·73</u>

Beiuș (Belényes), la 29 Februarie 1917.

Pentru comptabilitate:

Teodor Mateiu m. p., cond. soc. «Doina».

LICHIDATORII: — FELSZÁMOLOK:

Dr. I. Ciordaș m. p., președ. — elnök. **Vasile Stefanica** m. p. **Dr. C. Popoviciu** m. p. **Dr. G. Cosma** m. p.
Dr. P. Hetcou m. p. **I. Iepure** m. p. **Petru E. Papp** m. p.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile de evidență. — Megvizsgáltuk, helyesnek es az üzleti könyvekkel egyezőknek találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Busiția m. p. **Ioan Delan** m. p. **I. D. Bogdan** m. p.